

Ese de dóue ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
" patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopésca.
Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmonid) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALA.

Nr. 1428. Pres.

La recercarea epitropiei provisorie a fondurilor comune din 5. Octobre a. c. Nr. 58. membrii aceiasi epitropie sunt pofiti a participá la siedinti'a plenaria epitropésca, ce pentru alegerea de presiedinte si de cassariu va sè se tiena la resiedinti'a episcopésca din Aradu, Sambata in 10. Noembre vechiu. a. c. *)

Aradu, 2. Noembre v. 1873.

Vicariatulu episcopescu din Aradu.

Nr. 1430 Pres.

In contielegere cu Preasanti'a Sa domnulu episcopu diecesanu alu Caransebesiului, membrii comisiunei, ce are a se intruni la Temisiór'a spre a intrá in desbateri asupr'a locului si modului de administratiune a fondurilor comune, alesi in sinodulu eparchialu de aici sub Nr. 180. a. c. sunt pofiti a se aduná Mercuri in 12/24. Decembre a. c. in órele nainte de médiadi la locuinti'a domnului protopresbiteru Meletiu Dreghiciu in Temisiór'a; reflectandu-se totodata la conclusulu sinodulu eparchialu de aici de sub Nrulu provocatu mai sus, dupa care comisiunea are a substerne operatulu seu celu putienu cu dóue luni nainte de prossimulu sinodu ordinariu eparchialu la episcopiele concerninti spre publicare si spre comunicare cu membrii sinodali. **)

Aradu, 2. Novembre, 1873.

Vicariatulu episcopescu din Aradu.

Nr. 1437. Pres.

Pentru incheierea agendelor consistoriali cu referintia la sinodulu eparchialu estraordinariu convocatu spre alegere de episcopu, si pentru deciderea altoru trebi curinti, Sambata in 10. Noembre a. c. calend. vechiu, cu incepere la 9. óre nainte de médiadi, se va tiené aici siedintia plenaria consistoriala; la carea sunt invitati asesorii dela tóte trei senatele consistoriului de aici.

Aradu, 2. Noembre, 1873.

Presidiulu consistoriului eparchialu gr. or. romanu din Aradu.

*) *Membrii comisiunali din eparchi'a Aradului:* Vincentiu Babesiu, Dr. Paulu Vasiciu, Georgiu Vasileviciu, Georgiu Fogarasi, Ioanu Missiciu, Paulu Fizesianu, Ioanu Suciu, Dr. Atanasiu Siandoru, Lazaru Ionescu, Ioanu P. Desseanu si Ioanu Moldovanu; *din eparchi'a Caransebesiului:* Nicolau Andreeviciu, Marcu Rotaru, Iulianu Ianculescu, Constantinu Udrea si Iosifu Seracinu.

**) *Membri comisiunei din eparchi'a Aradului:* Meletiu Dreghiciu, Iosifu Belesiu, Dr. Paulu Vasiciu, Demetriu Bonciu. Lazaru Ionescu si Alesiu Popoviciu; *din eparchi'a Caransebesiului:* Alesandru Ioanoviciu, Ioanu Popoviciu, Antoniu Mocioni. Nicolau Ioanoviciu, Vicentiu Babesiu si Iulianu Ianculescu.

PARTE NEOFICIALA.

Predica la nascerea Domnului

despre léganu si cosciugu (sicriu.)

(urmare.)

Aci inse ni se nascera o intrebe nóua, adeca: ce e-aceea ce preface viéti'a in dragoste? Se vedemu nu respunde si la acést.a intrebare léganulu si cosciugulu din Vitleemu?

La fie-care vighiéza dragostea si inca dragostea de mama, cufundata in fericire sta aici langa vietuitoriu Mari'a, colo Rachil'a cu anim'a sfasiata de dorere se uita asupr'a filoru sei morti. — Dragostea e crescatoriulu celu mai bunu, dragostea e acea putere, care din omu póte face ce vre. Si déca e dreptu, au nu vomu cunósce noi dragostea cea mai mare pamentésca, influinti'a cea miraculósa a dragostei de mama a supr'a cresterii; óre nu vomu fi in stare a marturisi, óre nu vomu fi in stare a constatá din cursulu genului nostru celui mai nobilu, cumca asupr'a omenimei acestei mari, asupr'a popóreloru, asupr'a vietii familielor, nimica n'a fostu asia de statatória, asia de folositória si datatória de cinosura, ca si dragostea de mama? — Si de nu o ar marturisi acést.a nici odata sciinti'a si istori'a, óre poté-ar cineva dintre noi a o negá acést.a, carele a fostu asia de fericite de a se odihni pre bratiele maicei sale iubitorie, audiendu cuvintele ei cele dulci, vediendu-i intristarea, bucuri'a si lacrimile, cunóscentu din trasurile faciei ei, ce este iertatu si ce opritu, ce-e ddiescu si ce-i omenescu, iubirea binelui si ur'a reului, care tóte sunt indreptarile virtutii cei curate. —

E de multu decandu a moritu mamele nóstre, noi inca stamu aprópe de cosciugulu nostru, si de cautamu in napoi la cursulu vietii nóstre trecutu, ODne! câte de tóte amu uitatu din ce amu invetiatu si ce amu tienutu candva de lucru maretiu. Si totusi dupa atatia ani unu chipu santu, o memoria santa au incaruntitu cu noi: chipulu si memori'a sacra a maicei nóstre. Nici candu nu se dovedesce acést.a mai chiaru decátu in fericirea séu nefericirea nóstra, unde simtirea dobindindu espresione dice: mama, o dulce mama de ai vedé câtu e de fericite fiulu teu! si mama, o dulce mama cum ai plange de ai vedé câtu e de grea sórtea mea! Merita a intrebá: de unde si ie dragostea de mama influinti'a acést.a mare, poterea acést.a miraculósa? Acést.a se esplicá de acolo, cà omulu se lasa a fi condusu acolo unde este invinsu, cà acela privesce starea lui, de a sa propria. Acést.a explica increderea aceea mare, ascultarea aceea, cu care se pórtá fatiá de maicele loru filii si ficele. Eu nu sciu, dar nici ei singuri nu sciu, de unde e atragerea acést.a mare, carea li sioptesce loru, cà mai multu potu contá la anim'a aceea sub care s'a odihnitu, pe sinulu acel'a, pre care prim'a óra s'a culcatu, pe bratiele acelea de care prim'a óra a fostu incoptatu, pe ochii aceia dela care mai

antaiu a invetiatiu surisulu? — Acést'a ni esplica dragostea nemarginita si jertf'a de sine a maiceloru, cu care de comunu este incopciata sórtea loru de a fiiloru sei in fericire si nefericire. Nu sciu, dar nici maicele singure nu sciu de unde vine simtirea cea comuna si miraculósá? de fericirea séu nefericirea fiiloru traverséza anim'a loru. De câte ori ne-amu aredicatu noi manile in biseric'a acést'a pentru plóia, de câte ori amu datu noi multiamire aici pentru panea nóstra cea de tóte dilele, de aceea Ddieule preintielepte, au sè nu avem noi cuventu a ne rugá catra tine, multiamindu-ti pentru dragostea cea cerésca, carea o ai sadit'o in anim'a maiceloru nóstre, ca prin puterea ei sè ne faci partasi imperatiei tale celei ceresci. —

Te rugamu dar' Parinte, ca in interesulu nostru si a fiiloru nostri, precumu si pentru salutea omenimei, sè sadesci in anim'a maiceloru pe langa dragoste, intieptiunea ta cea cerésca ca impreunandu-se rugatiunile cele ferbinti a dragostei, sè pice ca o rana folósitoria asupr'a nóstra — semintiele cele mai nobile a virtutii la creşterea omenimei. —

Fiiloru, si ficeloru, a caror'a maice inca traiescu, au nu veti intregi voi rugatiunea vóstra cu aceea: cumca ve-ti stimá pre maicele vóstre? apretiuindu harulu acel'a, ce-lu aveti intransele. Éra déca v'ati uitatu pana acum ali dá dragostea reciproca, nu ve-ti picá voi óre in genunchi la pitiórele loru, resplatindule dragostea loru cu resplatirea cea mai nobila, rugendu-ve de iertare; au nu veti grabi a ve culcá pre sinulu loru promitiendu, cà ve veti imbuni neravulu vóstru. Grabiti dar' si inca astadi o impliniti acést'a, fiindca léganulu si cosciugulu stau aprópe unulu de altulu, si fiindca acelu fiu carele pecatuiesce in contr'a maicei sale, acel'a nu dobandesce iertare in ceriuri. Fii si fice, barbati si carunti, carii de multu ati ingropatu pre maicele vóstre, au nu vi veti renoi acum in animile vóstre cele multiamitórie memori'a loru? —

(Va urmá).

S C Ó L ' A .

Sciinti'a naturei séu fisic'a.

Sciinti'a naturei se deprinde cu explicarea si scurtarea regulorlu naturei caror'a sunt supuse trupurile si fenomenele, prin urmare propunerea acestui obiectu e mei grea decâtu alu Istoriei naturale, pentru-cà in Istori'a naturala aparitiunile (fenomenele) ni stau nainte, din contra la fisica trebue cautate observarile in multe tipuri. — Din aceea cauza Istori'a naturala se póte propune si celoru mai micuti prunci precandu fisic'a se póte propune numai celoru mai mari (din despartimentulu superioru) ér celoru micuti numai pregatire prin propunerea unoru fenomene usióre. — Pentru a propune fisic'a cu resultatu bunu, avem lipsa de dóue lucruri, adeca: 1, ca sè intielegemu bine obiectulu, 2, se alegemu modulu corespundietoriu. — Ce se atinge de celu dintai, e de insemnatu, cà nu e destulu numai câtu a invetiatiu invetiatiu ca preparandu!!! ei ne'ncetatu sè studíedie spre a'si castigá sciintia pentru a scí propune dupa principie si metodice. —

In privinti'a modulu de propunere sunt urmátórele de insemnatu: A face prunciloru fisic'a interesanta si placuta prin esperimentari pre care se basédia regulele, fara de care nu póte fi propunere din fisica, — éra modulu corespundietoriu pretinde aceea, ca sè nu se aduca nainte mari maiestrii, si sè se incungiuire (delature) esperimentarile incurcate si midilócele incálcite. Midilócele scumpe nu sunt pentru scólele poporale; aci trebue folosite cele mai simple midilóce si esperimente, mai vertosu de acelea cari si pruncii le potu folosi.

Fenomenele se potu propune in modulu celu mai simplu mai vertosu de cele acomodate capacitatii prunciloru, la cari nu e lipsa de arguminte matematice, si mai trebuintióse in viétia, pasindu ratiunabilu dela usioru la greu.

Fisic'a se ocupá cu scrutarea fenomenorlu naturei, la care sunt a se observá decurgerile, cum si pentru ce se intempla, — dreptu aceea (spre a face unu servitiu colegiloru ce au trebuintia) voiu descrie propunerea 1. despre negura si nori; a 2. despre roua si bruma a 3. despre plóia, néua si grindina. —

I. Despre negura.

Iubitiloru mei fii! Astadi voiu a vi esplicá obiecte frumóse déca veti fi atenti, càci aceea sciti voi fiiloru cà numai atunci veti intielege déca veti fi atenti ca totu-deuna, deci luati sém'a!

Acuma ve voiu esplicá despre formarea negurei:

La temperatur'a calda a aerulu aburédia multe fluiditati, adeca partile de asupr'a trecu si se prefacu in aburi. — In urmare a acestei evaporari (aburari) se inaltia in susu in aeru cuantitati enorme de aburi din ape, mări, riuri si din locurile umede.

Esperimentare. Despre acést'a dragii mei ne potu convinge déca vomu pune la focu o óla plina cu apa, carea ferbendu va evaporá o parte de apa, si privindu aburii radicandi din ól'a ce ferbe, nu ii vomu poté in adeveru observá, pana voru tiené aburii si ap'a caldura pentru cà-su nevidibili adeca stravedietiosi. — Acést'a e caus'a de tiene aerulu enormele cuantitati de aburi radicandi din mări, riuri si ape fara a-i observá noi. — Cu câtu in sa se vor redicá (departá) aburii de ól'a in carea ferbu, cu atáta mai multu voru perde din caldur'a loru, si recindu-se formédi'a nori mici asia numiti „*aburi grosi*,” carii se cuprindu din besicutie de apa (ca de sapunu). — Asemenea ca si aburii grosi sunt si aburii ce-ii respiramu noi, fiindu in anutempuri reci vidibili, ca negur'a si norii cei mari.

Prin urmare din mări, riuri, pamenturi umede (mócirolóse) baltóse ne'ncetatu se redica aburi grei, si fiindu aerulu mai rece decâtu ap'a aburata — aburii in aeru recescu si formédia negur'a. Recindu-se aburii radicandi in páturile de susu formédia nori. — Negura sunt norii, carii stau aprópe de suprafacia pamentulu; norii sunt negura in paturile mai inalte ale aerulu. Locuitorii din vai vedu de multe ori pe verfulu muntiloru nori, precandu amblatorii de pe munte ambla prin negura. — Norii de pene, norii cei micuti albi, care asémána a pene picande (cadiende), oscilédia in cea mai mare indepartare dela pamentu; grupele de nori sunt in form'a unui semiglobu, ei sunt aburi de apa, cari prin radicare aerulu in regiunile reci dusi, acolo se recescu in câtva, inse éra se coboru in páturi de aeru mai caldu, si 'si perdu form'a de nori, si éra vor fi ne vidibili; Norii páturosi aréta la apunerea sórelui o colóre frumosa, si norii de plóia aréta o colóre veneta négra. — No fiiloru pentru astadi sè fia destulu, inse prejudecati bine ce vi am spusu, si eu ce vi am spusu ve voiu scrie pe tabla, si voi sè vi scrieti pre dictando. — apoi sè precetiti, si ce nu veti intielege sè me intrebati, cà eu bucuros ve voiu spune. — alta data ve voiu esplicá despre róua si bruma.

(Va urmá).

Langa Crisiulu albu 7 Octobru 1873.

Despre incendiulu din Iosasielu.

(Fine)

Ultimulu pasagiu alu elucubratiunei mele de datulu 29 Septembre, pentru cà e de mare momentuositate, me semtiu indetoratu a-lu desluci acumu. Mi plinescu detorinti'a. —

Eră nópte, tacere adunca domniá in natura; eu desi, fatigatu de lucrulu de díua, cá-ci fiindu-mi parochi'a sórte debila sum constrinsu a lucrá, — dupa datin'a mea „neci un'a di nu este ertatu a trece preutulú romanu ortodosu fora lectura si scriere“ *) — scriam, si anume acumu pentru amat'a nóstra „Lumina“ in meritulu incendiatoru, candu de un'a data unu profundu si greu gemetu intrerumpe tacerea nopturna: — trasariu, dar' cugetu cá me insiela auditulu, in sa abia-mi cutriera, acést'a idea crerii, — gemetulu se repetiesce si unu plansu doiosu urméza, carele in momentu se fnesce cu eschiamatiunea „Bunule Dómne fiii mei! flamendii mei“!! — — — — — Deschidu ferést'a si intrebu: Cine este? „Eu sum dintre cei arsi, veduva cu patru fii mici; adi — suspinulu o intrerumpe — adi nu capetaiu de lucru, si pentru acea nu putui castigá nimicu de mancare pentru fii — si acumu asiediandu-me langa ei la odichn'a de nópte, cautaiu a-i paresi acolo, pentru-cá plansulu si vaetele loru de fóme mi rumpe anim'a.“ — — — — —

In momentu mi-aduseiu aminte de acelu pasagiu din *Teologia pastorală* carele dice: „sub nume de seraci nu se intielegu numai cersitorii, ci si familiile cari se lupta cu lipse mari, in sa a cersi se rusineza“ deci chiamandu-o si dandu-i nisce alimente ce-mi stetera la dispusetiune, o demiseiu catra innocentii sei fii,

Acestea premitiendu voiescu a vorbi despre a III si dupa mine, ultim'a cale pre care se potu ajutorá incendiarii nóstri din Iosasielu, cea ce este *Apelulu* pre calea diuerialoru nóstre nationali. Acésta cale, in tempulu presinte, este cea mai eficace din ajutorarea cercetatoru de sórte. Caus'a tofaleniloru si a gimnasiulu nostru dein Bradu comprobéza, per eminentiam, acésta asertiune. —

Apoi permiteti-mi confrati in Cristosu a Ve intrebá, cá ce e caus'a de Redactorulu unui diuariu este in stare a aduná asia sume enormi de colecte, er' noi ca antistii bisericesci nemidiloci ai poporului nu? — Dupa mine, nimicu alta, decâtu poterea oratoriei lui. — Eca dar aci unu motivu nerestornabile, cá fora sciintia retorice preutii nostri devinu nisce popandosi — moralisti — din unele parti ale Tranniei. —

Domnule Redactoru! Ve rogu cu tóta caldur'a, cá deca se va templá se se mai colecte elemosina in dioces'a nóstra, se binevoiti a publicá asertulu fiesce carei parochie in stimabil'a nóstra „Lumina.“ Motivulu usioru se póte intielege. *Pentru ce?*

Dupa acést'a digresiune se retornamu la obiectu. — *Apelulu* commemoratu, dupa mine, nu are ce se se mai face, pentru-cá depingerea catastrofei si calamitatei ce se face prin debil'a mea péna, nu credu se fia fostu alta, decâtu unu *Apelu* crestinescu catra caritatea tuturor lectoriloru acestei gazete, — si-mi place a crede, cá de si cea mai mare parte-su seraci material-minte, dar totusi nu potu fi asia seraci ca si incendiarii.

Sperezu ajutoriu din caritatea descenditoru divului Traianu, carele in belulu dacicu alu II si taiá vestmintele sale spre a legá plagele ostasiloru sei vulnerati! — Dearsii inca-su greu vulnerati!

Se aretamu noi Romanii de oriente, cá nunumai dupa sange ori nume ci si dupa fapte, suntemu frati cu locuitorii Elvetiei; francesii, italianii si reto-romanii *) de acolo, conlocuitorii loru germani, candu la anulu 1861. in lun'a lui Maiu dearse cetatea Glarus, afora de mitele de centenaria de alimente; vest-minte, instruminte pentru industrianti tramise la loculu de nenorocire Glarus, colectara pre partea nenorocitoru 2,156.000 de franci. —

Deci amati lectori! Intindeti obolulu caritateri Vóstre pre calea „Luminei“ incendiatoru din Iosasielu, si fiti convinsi cá, ajutoratii voru identificá esistentia loru cu filantropia Vóstra; Deci dati fora intardiare, cá-ci „bis dat, qui cito dat; — nihil dat, qui munera tardat.“

Ioane m. p.
presbiterulu

Micalac'a 29 Octobre 1873
10 Novembre

Onorata redactiune!

De nu eram si eu atacatu in diariulu „Albin'a“ Nr. 81 si in „Lumin'a“ Nr. 66 si de nu-mi dedea ansa la apucaturile publicate si in contr'a mea, de renuntulu invetiatoriu ortodocsu din Sioimosiu Euthimiu Bugariu, — nu me slobodiému la polemia; din estu motivu dara, ca marele publicu romanu, se nu fia se-

*) La din contra preotulu si invetiatoriu luca contr'a destinatiunei.

Red.

**) Ei intre se se numescu „Latini“.

dusu, de cele publicate de Euthimiu Bugariu: numai in interesulu strinsu alu adeverului aducu la cunoscintia onoratulu publicu urmatóriele. —

Invetiatoriu E. B. replica, cá in di'a de 19/31 Augustu, in biserica a vediutu pe mai multi aspiranti la postulu de invetiatoriu din Micalac'a, apoi dice, cá comitetulu parochialu, adeca o fractiune nu s'a tienutu strinsu de concursulu publicatu, ci fiindu sedusi prin mine, au candidatu ca atare pe Ioane Cióra, ér pe densulu l'a eschisu clientii mei dela candidatura, pe candu densulu se tiene tocmai asia de cualificatu ca I. Cióra, ba inca mai multu, fiindu-cá se afla de 16 ani totu ca invetiatoriu in comune straine, cu forti'a si din estu motivu pretindea candidarea de la neamurile sale; mai departe dice cá este bine meritatu, si a invetiatu cu 18 ani mai nainte 3 clase reale. —

Ca marele publicu se véda adeverulu, lucrulu éta cum sta:

Cu dreptulu, cá in biserica au fostu mai multi, dar cá ore toti au fostu aspiranti? nu se scie, destulu cá 4 recourse au intratu pentru postulu de invetiatoriu, éra candidarea s'a intemplatu asia, cá comitetulu parochialu celu ne coruptu de E. B. nu a primitu motivulu, cá Dsa este nascutu din Micalac'a, si cá de 16 ani nacagesce prin comuni streine, precum nici acea n'a primitu, in vetiatele 3 clase reale se se primésca in locu de 2 clase gimnasiale, pentru cá de comunu este cunoscutu, cá in clasele reale se propunu sciintie mai inalte, precum: Fisic'a, Istori'a naturala Geometri'a, Geographi'a. etc. pana cand Bugariu a invetiatu in 3 clase israelite din Aradu — aritmetic'a cele patru specii, din capu si cu cifre, a ceti si serie dictando, despre care invetiaturi documentéza „Zeignisz“ ce-lu are la mana. Ore adi Dnule Bugariu nu mai multe invetiaturi se propunu in scólele nóstre confessionale? decâtu ce ai invetiatu Dta nainte de ast'a cu 18 ani in scólele israelite, — ore in 2 clase gimnasiale, numai a ceti, serie dictando, si socót'a din capu si cu cifre se invétiá? mai departe Dnule Bugariu! cu ce ai potutu Dta documentá, cá esti bine meritatu, pe terenulu invetiamentulu? au dóra te ai radiematu pe atestatululu datu de comitetulu parochialu din Sioimosiu? Bata-te foculu de lume, cá mare politicósá esti! ca si cum noi nu amu sci referintiele sale facia de sinodulu si comitetulu parochialu de acolo; ti pare ca si cand noi nu am sci multe plansori a Sioimosieniloru, catra consistoriu si senatulu scolaru, contr'a invetiatoriu Euthimiu Bugariu pentru eliminarea din postulu seu; si acú bietii Sioimosieni, scuturanduse de elu, se ni-lu tipe pe capulu nóstru, recomandandulu nóue, cá e fórtu bunu, si de omenia invetiatoriu, — numai un'a nu au disu fratii Sioimosieni in atestatu: cá adeca de candu e Bugariu in Sioimosiu, cáti sciu ceti, si serie? si cáti sciu cantá? (pricepu cantarea din biserica) d'ntre discipulii sei, — ast'a a fostu inpregiurarea si inca seriósá de Dta nici nu potusi se fiiu candidatu ne cum alesu, pe bas'a concursulu publicatu; si déca frundieréi statutulu organicu si cetéi § 23 punctulu 6, poté se te convingi cá acui este dreptulu de candidare, a comitetulu séu a sinodulu parochialu, dupa tóte astea cu 11 voturi contr'a 7 pe Dnul Bugariu casi nascutu in Micalac'a nu l'a candidatu. Vedi Dnule Bugariu, cá fara seducere si fara de a-mi fi mie clienti, nu te candidara, nu dóra cá nu li place de person'a si cantarea cea frumósá a DTale, ci numai cá nu corespondi de feliu concursulu publicatu. Parcediendu comitetulu mai departe a aflatu cu documinte originale, cá Ioanu Cióra, are 6 clase gimnasiale, este clericu absolutu, posede testimoniulu de cualificatiune pedagogica, cu calcululu pentru statiunile de frunte, vedi statutulu organicu § 122. punct. 11, éra Florianu Cióra asiderea 6 clase gimnasiale este pedagogu, si provediutu cu testimoniulu de cualificatiune, alu 4. recurentu nu sciu cum e numele, avea 4 clase normale si testimoniulu preparandialu; — se pricepe de sine acumu cá Euthimiu Bugariu, cu fórtu pucina cualificatiune, nu a potutu dupa logic'a firei se devina candidatu facia de Ioanu si Florianu Cióra. Te convingi acumu Dnule Invetiati. Bugariu, cá in comitetu nu a fostu seducere, ci au lucratu toti dupa firea mintei loru liberu si inca seriosu, tredi, si de Dta nu bagai prin carturarii si fariseii din Micalac'a, spiritulu lui Iud'a, in sinodu — cá in comitetu n'ai potutu se bagi, tóte mergéu in pace si in rendulu loru. —

Dnulu Bugariu se mângae pe sine, cu aceea, cá déca sciéu bróscele, cá Ioan Cióra a fostu din postulu seu de invetiatoriu din Covasintiu eliminatu, apoi nu sciu ce petrecea Iupiteru!!! cu bróscele, apoi celu multu aceea petrecea, cá bróscele sareau contr'a Ddieulu loru Iupiteru, acést'a ca Ddieu mare si puternicu pe tóte bróscele le trantea la pamentu, ca si pe diavolii cei intunecati. —

Cumcá Dnulu protopresbiteru ar fi disolvatu siedinti'a sinodulu parochialu nu e adeveru, ba tocmai ast'a e nenorocirea nóstra, cá Dnulu protopres. ne potendu conveni in parere cu Dlu Inspectoru de scóle si cu mine fara a disólve sinodulu l'amu

vediutu că-si ia palari'a si ese din biserica afara, dupa a noastră convingere fara motivu — si mai multu nu lu-am vediutu.

Acuma Dnule Bugariu, deca voiesci, ca se scie lumea de butea de rachiu, apoi in locul corespundintelui anonimu, 'ti spunu eu apriatu: ca se scie si marele publicu romanu. Ore omenii aceia cari erau beti la biserica, de intr'un'a urlau pronunciandu numele Dtale, standu abia pe piciore, de unde au beutu? s'au inbetatu de aerulu Dhului santu din biserica? seu dora au beutu din butea Dtale? ce era depusa la siogorulu Dtale; aci ti potu spune pe nume aceia omeni, dar acum de o camdata, li tacu numele,—au ce va se dica, scii Dnule? probarea de a corumpe pe unu votu cu 80 fr, — au ce va se dica rugamintea catra Inspectorulu scolariu, in care te-ai dechiaratu, ca deca ti va face pe mana statiunea din Micalac'a, i vei fi multemitoriu,—astea suntu fapte de la Dta, cu astufeliu de tactica ai voit se te faci alesulu Micalacei? vai si amaru! — apoi Dta cugeti, ca deca me numesci de secretariulu Inspect. Joanu Popoviciu Desseanu mi va paré mie reu? ba inca me bucuru ca potu fi la asia teliu omu secretariu, la care Dta nu esti vrednicu nici se-i deslegi curelele incaltiemintelorui.

In fine Dnule Bugariu face atentu pe onor. publicu se nu cređa, ca eu am facutu scola si biserica; de aceea si eu rogu pe marele publicu romanu, se nu cugete ca eu am edificatu scola si biserica in Micalac'a, caci onoratulu publicu care me cunosece, forte bine scie ca eu n'am potutu avea 8000 flor. di optu mii flor. se facu scola — ci cu dreptulu ca comun'a a avutu si a facutu, care meritu Dnule Bugariu lu insusiesce fruntasiloru si betraniloru din Micalac'a; — d'apoi eu ce scriu? pe mine nu voiesci Dnule Bugariu, se me recunosci de fruntasiu a comunei, d'apoi legea pe notariu 'lu tiene de fruntasiu a comunei, si Dta nici aceea lege nu o cunosci? eu nu-mi arogu se fiu meritatu, ca si Dta candu dici ca esti bine meritatu, deci deca Dta recunosci, ca fruntasii si betranii au facutu scola, candu dici astea atunci totusi recunosci ca si eu am pusu o caramida in acelu edificiu — pote ca Dta Dnule Bugariu nu vei scii nici candu s'a facutu scola? apoi spunu candu, scii candu Dta cetei Opulu intitulatu „*A tanitö az oskolaban*“, care opu fiindu compusu in limb'a magiara, pe care Dta nu o posiedi, in diurnalele nostre nationale, ca totusi se scii, ca ce cetesci, ti sa prentorsu pe limb'a romana „*Dascaľulu afara din scola*“; eu nu voiescu, se me mandrescu, ca am facutu scola, cugete si judece marele publicu romanu, ca cum de usioru faci cu betranii satului scoli, si despre mintea betraniloru din Micalac'a ar pote mai buna deslucire se dee, ca fostu atunci notariu alu comitetului parochialu Dnule parochu din Fenlacu Moise Babescu. Te insieli Dta, candu dici, ca suntemu fii neadeverati ai natiunei; pote numai pentru aceea dici ca ne am opusu scandaleloru rusinatorie comise in facia de partisanii Dtale, si mai vertosu urlatulu betiloru din Micalac'a, nu a strabatutu pana in ceriu, ca de acolo se 'ti aduca decretu gat'a. Dar ce nu te induri Dnule Bugariu? spre Siomosieni ca si aceia totu asia sunt de insetati, ca se se curatie de Dta, pe cum suntu omenii Dtale din Micalac'a, cei cu grumadii largi insetati dupa spiritulu din bute, ca se se impartasiasca de beutur'a lui Jud'a.

Ce-mi mai bine place este, ca candu s'a facutu scola si in-podobitu st'a biserica atunci nu era intre Micalaceni spiritulu lui Jud'a, si de candu s'au inmultitu carturarii si fariseii; ca proci mintunosii, nu stau bunu, ca amu mai pote face inca mai un'a clasa de invetiamentu.

Cu alta ocaziune de voiesci si 'ti place a polemisa, ti voiu raspunde mai multe, pana atunci inse respunsulu meu de facia se servesca si la corespundinti'a din „Albina“ Nr. 81.

Constante Comlosianu,
notariu comunalu.

In Librari'a lui

MAURITZU KLEIN junior

din Aradu

se afla de vendiare urmatorele calindarie:

I.

Amiculu Poporului.

Calendariu pe anulu comunu 1874. Compusu de Visarionu Romanu.
Pretulu 60 cr. v. a.

II.

Calindariulu pentru toti

istoricu, amasantu si popularu pe anulu de la Cristu 1874.

Cuprindiendu pe langa tote necesariile calindariului intre alte multe articole variate, dupa cum se vede din tabl'a de materie, si novel'a istorica: **Maria Putoianca** episodiu din epoc'a glorioasa alui **Michailu Bravulu**. In frunte cu portretulu lui **Alexandru Joanu J. Cus'a**. Avendu si unu tablou separatu: **Batala de la calugarenii**, care cumperatorii acestui calindariu lu primescu gratis.

Pretulu 1 fl. 36 cr. v. a.

III.

Calindariulu poporului romanu

pe anulu 1874 de la Cristosu.

Cuprindiendu pe la langa materiile necesari unui calindariu si o colectiune de scrieri literarie-istorice, amasante anecdote si poesii, intre care e si novel'a istorica **Banulu Maracine**, de N. D. Popescu. Cumperatorii capeta ca premiu tabloulu: **Banulu Maracine la curtea Francelei**.

Pretulu 1 fl. 36 cr. v. a.

Concursu.

2

Pentru postulu invetiatorescu dela scola romana gr. or. din comun'a Nadasiu Cottul Aradului cerculu inspectorulu alu Agrisiului pona in 11/13. Novembre, a. c. in care di se va tiene si alegere. —

Emolumintele suntu in bani gata 150 fl. v. a. 6. cubule grau. si 6. cubule cucuruzu. 16. magi fenu, 12. orgii de lemne. din care este de ase incaldi si scola, quartiru liberu, si gradina de legume.

Doritorii de a fi alesi au recursurile loru bine instruite ale adres'a comitetului parochialu in Nadasiu, post'a ultima Silindia, totu odata aspirantii la acestu postu au in una din dumineci seu serbatorii ase presinta la biserica pentru a dovedi deprinderea in tipicu si cantari. —

Nadasiu la 20. Octobree. 1873.

Comitetulu parochialu, in contielegere cu mine: Ioanu Ardeleanu inspec. scol.

Concursu

2

pentru postulu de invetiatoriu din comun'a Luguzeu cerculu inspectorulu alu Agrisiului; emolumintele suntu: 84. fl. v. a. 10. cubule de bucate, 10. orgii lemne, quartiru liberu si gradina de legumi; —

Doritorii de a ocupa acestu postu, au asi trimite suplicele loru bine instruite de dreptulu Comitetului parochialu in Luguzeu post'a ultima Silindia. pana in 8. Novembre, a. c. in care di va fi si alegerea. —

Luguzeu la 18. Octobree, 1873.

Comitetulu parochialu, in contielegere cu mine: Ioanu Ardeleanu inspec. sco

Concursu

2

1. pentru statiunea invetiatoresca din *Hidisielnan* Inspectoratulu Papsezeului, pe langa salariulu 80: fl. v. a. 12. cubule de bucate 2. mesuri de fasola 5 orgii de lemne cortelu si gradina de legume. —

2. *Dobresti* cu salariulu 90. fl. v. a. 12 cubule de bucate doue mesuri fasola 6. orgii de lemne cortelu si gradina de legume.

3. *Crancesti* cu salariulu 100 fl. v. a. 12. cubule de bucate 11/2 mesura fasole 4. orgii de lemne cortelu si gradina de legume.

Doritorii de a ocupa vre un'a din statiunile acesté au a-si trimite recursele la subsemnatulu Inspectoru pana in 11. si 12, di Noem. incare dile se voru tiene si alegerile.

Hidisielnan 22. Octom. 1873,

Dupa contielegere cu tote trei comitetele la natariatulu din Hidisielnan.

Ella Moga Protopopu si inspectoru. scolaru.